

A Székely Nemzeti Tanács sepsiszentgyörgyi tanácskozásán felszólaló Szász Jenő többek között egy közvélemény-kutatásról beszélt, amelynek eredménye szerint az erdélyi magyarság számára fontosabb az autonómia, mint az EU-csatlakozás.

A Székely Nemzeti Tanács sepsiszentgyörgyi tanácskozásán felszólaló Szász Jenő többek között egy közvélemény-kutatásról beszélt, amelynek eredménye szerint az erdélyi magyarság számára fontosabb az autonómia, mint az EU-csatlakozás. Interjúnkban erre kérdeztünk rá, no meg az önrendelkezésért folytatott harc kilátásaira.

Szász Jenő: Mi azért készítettük ezt a közvélemény-kutatást, hogy politikusokként, politikával foglalkozó emberekként ne nyúljunk mellé, azt mondjuk, amit az erdélyi magyarok gondolnak. Jóleső érzés volt, hogy az erdélyi magyar közösség visszaigazolta azt, amit mi addig is gondoltunk: számukra fontosabb az autonómia, mint az európai uniós integráció. És most, december 5-e árnyékában szólnunk kell a kettős állampolgárságról is, mivel mi a szülőföld elhagyása nélkül megszerezhető magyar állampolgárságot akartunk. Én úgy gondolom, az lett volna a helyes magyar álláspont, és itt a magyar kormányra gondolok, hogy beemeljük a határon túli magyarokat az európai közösségbe, és ezáltal nem válik számunkra kényszerítő körülménnyé Románia gyors EU-csatlakozása. Azt hiszem, itt rontotta el az anyaország, a balliberális magyar kormány, hogy nem értette meg a kor lehetőségét, és a határon túli magyarokat úgymond kirekesztette.

– Nem látja úgy, hogy a későbbiek során ezt a hibát netán igyekeztek volna kijavítani?
– Egyáltalán nem, sőt ezt a rossz lépést további rossz lépések követték. Az ember vagy alázattal belátja, hogy tévedett és bocsánatot kér, vagy pedig további rossz döntéseket hoz. Első rossz lépés az volt, amikor a státustörvényt megtámadták, a második, amikor december 5-e előtt a határon túli magyarok ellen kampányoltak. A harmadik végzetes rossz lépése a mai magyar kormánynak szeptember 26-a volt, amikor nem szabtak feltételeket a román

csatlakozás elébe. Így a külső kényszer megteremtését szalasztottuk el, belső kényszert pedig nem akarunk teremteni, mivel mi, magyarok a demokratikus, parlamentáris utat választjuk az autonómia-törekvéseink szemszögéből. Békésen, tárgyalásos módon, a kisebbség és többség közötti megállapodáson keresztül akarjuk elérni az autonómiát, nem akarunk a délszláv helyzethez hasonló konfliktusos állapotokat generálni. Úgy gondolom, hogy ha a békés út nem jár gyors eredménnyel, akkor valamilyen külső kényszert kell teremteni, és Románia EU-csatlakozása egy ilyen kényszer lehetőségét is magában hordozza.

– Tehát partnerek ebben az SZNT-vel?

– Én még ennél tovább lépnék: azt a pillanatot várom, amikor Romániában a többségi nemzet tagjai rájönnek, hogy a decentralizáció, a szubszidiaritás használ legjobban érdekeinknek, hogy nemcsak mi, a székelyföldiek kérnénk, harcolnánk a területi autonómiáért, hanem a dobudzsaiak, a máramarosiak, a bánságiak, a moldvaiak, a többi történelmi régió is felébredne. Ez lenne az igazi megoldás, de mi, székelyföldiek nem kérhetjük a máramarosiak, dobudzsaiak autonómiáját, viszont elmondhatjuk hangosan, hogy nekik is az lenne a jó, ha hasonló célokat fogalmaznának meg. Az egészen más kérdés, hogy mi nem várhatunk arra, hogy ők felébredjenek, ezért Brüsszel segítségét kell kérni, és természetesen ebben szövetségesei vagyunk a Székely Nemzeti Tanácsnak.

– Mikor lesz Romániában erre politikai akarat?

– Addig, amíg az RMDSZ-nek áruló magatartása van, addig nem. Hogy nézne ki most az a román politikus, aki többet akarna adni, mint amit az RMDSZ követel? Autonómia törekvéseink legnagyobb akadályát most az RMDSZ-ben látom. Ezzel a kisebbségi tervszöveggel, amellyel el akarják maszatolni a valódi autonómia-törekvéseket és kompromittálják ezt a szent ügyünket, és gyakorlatilag kevesebbet kérnek, mint amit a román politikai élet egyes képviselői akarnak nyújtani számunkra, a magunk ellenségeit látom az RMDSZ politikai elitjében. Már rég vallom azt: nem biztos, hogy kormányzati pozícióból lehet a legjobban képviselni nemzeti közösségünk ügyét, sőt meggyőződésem, hogy az RMDSZ simuló politikája nélkül jóval előbbre tartanánk. Nekünk elsősorban az RMDSZ-t kell leküzdenünk.

Kiss Edit